

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ
ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

ECUMENICAL PATRIARCHATE
ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA & GREAT BRITAIN

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
THE WORD OF OUR LORD

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡΟ-
ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ) 7 Ἀπριλίου 2024
Ἦχος γ'. Ἀριθμ. 223

3rd SUNDAY OF LENT (OF THE VENERATION
OF THE HOLY CROSS) 7 April 2024
3rd Mode. No. 223

*Καλλιοπίου & Ἀκυλίνης μαρτύρων, Γεωργίου ἐπισκόπου Μυτιλήνης
Calliopius & Acylina martyrs, George bishop of Mytilene*

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἐβρ. δ', 14-16 - ε', 1-6

Αδελφοί, ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν· μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικεῖται ἀσθένειαν· καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρών. Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

EPISTLE READING

Heb. 4: 14-16; 5: 1-6

Brethren, since we have a high priest who has passed through the heavens, Jesus, the Son of God, let us hold fast our confession. For we have not a high priest who is unable to sympathize with our weaknesses, but one who in every respect has been tempted as we are, yet without sin. Let us then with confidence draw near to the throne of grace, that we may receive mercy and find grace to help in time of need. For every high priest chosen from among men is appointed to act on behalf of men in relation to God, to offer gifts and sacrifices for sins. He can deal gently with the ignorant and wayward, since he himself is beset with weakness. Because of this he is bound to offer sacrifice for his own sins as well as for those of the people. And one does not take the honor upon himself, but he is called by God, just as Aaron was. So also Christ did not exalt himself to be made a high priest, but was appointed by him who said to him, Thou art my Son, today I have begotten thee; as he says also in another place, Thou art a priest for ever, after the order of Melchizedek.

RESURRECTION APOLYTIKION *3rd Mode*

Let everything in heaven rejoice, let everything on earth be glad, for the Lord has shown strength with his arm; by death he has trampled on death; he has become the first-born from the dead; from the belly of Hell he has delivered us, and granted the world his great mercy.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Μάρκ. η´, 34-38 - θ´, 1

Εἶπεν ὁ Κύριος· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἁράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῶ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

GOSPEL READING

Mark 8: 34-38 ; 9: 1

The Lord said: If anyone wishes to come after me, let him deny himself and take up his cross and follow me. For whoever would save his life will lose it; and whoever loses his life for my sake and the gospel's will save it. For what does it profit a man, to gain the whole world and forfeit his life? For what can a man give in return for his life? For whoever is ashamed of me and my words in this adulterous and sinful generation, of him will the Son of man also be ashamed, when he comes in the glory of his Father with the holy angels. And he said to them, Truly, I say to you, there are some standing here who will not taste death before they see the kingdom of God come with power.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΟΣ

Σήμερα Τρίτη Κυριακή των Νηστειῶν βρισκόμαστε στο μέσον της αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Πέρασαν ἤδη τρεις εβδομάδες και υποτίθεται ὅτι ἦταν περίοδος νηστείας και πνευματικού αγώνος. Η Εκκλησία προκειμένου να ανανεώσει τον πνευματικό ζήλο και να δώσει δύναμη στους αγωνιζομένους πιστούς, προβάλλει και προσφέρει για προσκύνηση τον Τίμιο Σταυρό, πάνω στον οποίο θυσιάστηκε ο Κύριος, του οποίου το παράδειγμα καλούμαστε να μιμηθούμε, ὡστε να γίνουμε και εμεῖς μέτοχοι του μυστηρίου του Σταυρού. Ας προσπαθήσουμε να δούμε ποιο εἶναι το μυστήριο αυτό και πως μπορούμε να το ζούμε στην καθημερινή μας ζωή. Ανάγκη να ξεκινήσουμε ἀπὸ την αρχή, ἀπὸ τον ἅγιο Θεό.

Ο ἅγιος τριαδικός Θεός εἶναι ανενδεής, δηλαδή δεν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε και εἶναι ἀγάπη. Ἐτσι ἔκανε και τον ἄνθρωπο. Χωρίς καμμιᾶ ἀνάγκη, γεμάτο ἀπὸ χαρίσματα, ἐλεύθερο να δίνεται και να ἀγαπά. Με την πτώση ὁμως ἄλλαξαν ἐντελῶς τα πράγματα. Διότι ὡς συνέπεια της ἀμαρτίας ἦλθαν η φθορά, η ἀρρώστια, ο θάνατος. Η ζωή του ἀνθρώπου γέμισε ἀνάγκες και κινδύνους. Ο ἄνθρωπος ἐγινε ἰδιοτελής. Δηλαδή στρέφεται προς τον εαυτό του, ἔκανε κέντρο του κόσμου τον εαυτό του. Κοιτά διαρκῶς πως να γλιτώσει ἀπὸ τους κινδύνους που τον περιζώνουν και πως να ἐξυπηρετήσῃ το συμφέρον του. Ἐτσι ἔπαψε να ἀγαπά, να δίνεται και να θυσιάζεται για τον ἄλλον. Το κενό που του δημιούργησε η ἔλλειψη της χάριτος του Θεοῦ προσπαθεῖ να το γεμίσει με διάφορα υποκατάστατα.

Προσπαθεῖ να το γεμίσει με την κατοχή διαφόρων μη ἀναγκαίων υλικῶν ἀγαθῶν και ἔτσι γίνεται φιλάργυρος. Την πνευματικὴ ευφροσύνη που ἔχασε χάνοντας την

επικοινωνία με το Θεό προσπαθεί να την αναπληρώσει με την απόλαυση σαρκικών ηδονών και έτσι γίνεται φιλήδονος. Επειδή στερείται τη δόξα που δίνει ο Θεός και που είναι η χάρη του Θεού, προσπαθεί να αποκτήσει και να απολαύσει την εφήμερη ανθρώπινη δόξα και γίνεται φιλόδοξος. Αυτή τη μη εγωιστική, τη ζωή της αληθινής αγάπης, της θυσίας, ήλθε έζησε και μας υπέδειξε ο Χριστός. Μας τόνισε: «ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν». Αυτός που εγωιστικά αγαπά τον εαυτό του και προσπαθεί να περισώσει την εγωιστική ζωή του, θα τη χάσει. Διότι αυτή η ζωή είναι θάνατος σε σχέση με τη θεϊκή ζωή της αγάπης, την οποία αγάπη θα κερδίσει εκείνος που θυσιάζει τον εαυτό του και τη ζωή του χάριν των άλλων, χάριν του Χριστού και των αδελφών του.

Ο Κύριος έδειξε την αγάπη προς τον Πατέρα του απαρνούμενος, θυσιάζοντας το δικό του θέλημα (αν και ήταν φυσικό και άγιο) και κάνοντας υπακοή στο θέλημα του ουρανού Πατρός. Μέγιστη ένδειξη αυτής της αυταπαρνήσεως και της υπακοής υπήρξε ο επί του Σταυρού θάνατος, διότι τον υπέμεινε με τη θέλησή του, κάνοντας υπακοή στο θέλημα του Θεού Πατέρα: «ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ». Ταυτοχρόνως όμως ο Σταυρός του Χριστού αποτελεί και την μέγιστη εκδήλωση της αγάπης προς τον άνθρωπο. Με το θάνατο του Χριστού νεκρώθηκε το φθαρτό και θνητό και με την Ανάσταση χαρίστηκε στην ανθρώπινη φύση η αφθαρσία και η αθανασία. Ακόμη ο Σταυρός και ο θάνατος του Χριστού είναι η μέγιστη ταπείνωση του υψίστου Θεού και η μέγιστη δόξα.

Ο Εσταυρωμένος κατά την ορθόδοξη εικονογραφία είναι ο βασιλεύς της δόξης· διότι δόξα αληθινή δεν είναι η υπερηφάνεια αλλά η ταπείνωση. Έτσι γινόμαστε και εμείς φίλοι του Θεού. Καθώς πεθαίνει ο παλαιός άνθρωπος αρχίζει να ζει ο νέος, ο εν Χριστώ και κατά Χριστόν. Μια νέα ζωή κερδίζεται. Η αιώνιος ζωή, η ζωή του Χριστού. Ο άνθρωπος γίνεται χριστοφόρος και χριστοειδής αιώνιος και αθάνατος διότι είναι ένα με τον αιώνιο και αθάνατο Κύριο, εις τον οποίον ανήκει η δόξα εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Αρχιμ. Γερμανός Κουρκούνης

SERMON ON THE GOSPEL READING

“May I never boast of anything except the cross of our Lord Jesus Christ, by which the world has been crucified to me, and I to the world” (Galatians 6:14)

Three times each year we have a service of Veneration of the Cross, today the Third Sunday of the Great Lenten Fast being one. August 1st, the Procession of the Precious Wood of the Life-giving Cross is another and then the very important Great Feast of the Universal Exaltation of the Precious and Life-giving Cross on September 14th. Each of them is similar with only small differences.

To say that we adore the Cross of Christ is an understatement and there is hardly a time or place when the cross does not feature in our life as Orthodox Christians and if we lose our personal cross it is a sadness. In the Letter to the Hebrews, from which today’s Apostolos is taken, Christ is spoken of as *“...a priest forever after the order of Melchizedek”* (Heb. 5:6) and the writer again makes this comparison when he writes

of “...Jesus, having become High Priest for ever according to the order of Melchizedek” (6:20) and develops the connection between Melchizedek and Christ more fully in the following chapter seven. In the Old Testament, the Priest Melchizedek, also called “king of salem” is first mentioned in the Book of Genesis (14:18) offering bread and wine to Abraham after his success in battle. Otherwise, his name appears only once in the Old Testament, when the psalmist refers to the Messiah as “a priest for ever after the order of Melchizedek” (Psal. 109/110:4).

Whatever today’s Apostolos has to say about Christ’s High Priesthood and however that applies to the ordained priesthood of the Church today, it nevertheless also has something to say to us all about Christ’s priestly sacrifice on the Cross – “the Lamb of God who takes away the sin of the world and for its salvation” – from the Preparation of the bread, wine and water before the Divine Liturgy. The sacrifice is for *the life of the world and for its salvation*. In his person the nature of priesthood was changed from what had gone before and the promised Messiah is also the Priest and the Sacrificed.

Christ – the one who has “passed through the heavens” (Heb. 4:14) that is ascended, in his incarnate life experienced every kind of trial and temptation “yet without sinning” (4:15) and his acceptance of the cross, his death and rising again, inspires us with confidence to draw near to the throne of grace where God’s love and mercy are to be found (4:16).

It may seem strange that we have the Veneration of the Cross – *the Sign in which we conquer* – on this the third Sunday in the Great Fast when in just a week or two more we shall be approaching the Holy and Great Friday when in the graveness of the services we shall hear again: “Today is hung upon the Cross, he who suspended the Earth amid the waters. A crown of thorns crowns him, who is the King of Angels.....”

In truth we are encouraged today to persevere along the path to Holy Week and glorious Pascha and with confidence to draw near to that *throne of grace*, the Cross, where we find the love of God and forgiveness of our sins (“where God’s love and mercy are to be found”). The one who is “a priest forever after the order of Melchizedek” is at the same time the one who lived our human condition and was prepared to die for us. So then “Come, you faithful, let us adore the life-giving wood, on which Christ the King of glory, stretched out his hands of his own will.” And may this Cross always be to us as to the Holy Apostle – our proudest boast.

Fr Nikitas Lanstbery

Visitors Welcome

We would like to thank you for visiting and worshipping with us today. Kindly know that although all are welcome to attend our Sacred Services, a prerequisite to receive Holy Communion is unity in the Faith, as well as spiritual preparation by prayer, fasting, and regular participation in the Sacrament of Holy Confession. All are welcome to partake of the “antidoron” (blessed bread) distributed by the clergy at the conclusion of the Service, as well as to introduce themselves while doing so.

To learn more about Orthodox Christianity and to join the online Archdiocesan Discover Orthodoxy Class, please email: archdiocesaprivateoffice@gmail.com

Archdiocese of Thyateira & Great Britain, 5 Craven Hill, London W2 3EN
Tel.: 020 7723 4787 • E-mail: archthyateira@gmail.com • Website: www.thyateira.org.uk